

JAKAB GYÖRGY – MIHÁLYLOVICS BÉLA

Jövök jövő! – Jövő jövők!

A diák pályázatok bemutatása

„...a jövő itt van és sose lesz vége!”

| EURÓPA KIADÓ |

ELŐSZÓ

A 15, 30 és 50 év még a pályázó diákok reálisan belátható élettartamához tartozik – tehát a saját jövőjükről kellett gondolkodniuk.¹ A pályamunkák elolvasása tehát különleges csemegének ígérkezett, hiszen bepillantást nyerhettünk abba, hogyan látja, milyennek reméli a következő generáció az általunk megalapozott, ám már nagyjából utánunk következő világot.

Mielőtt azonban bemutatjuk a pályázatra érkezett írások világát, mindenképpen fontosnak tartjuk saját viszonyulásunk tisztázását a témához. A diákok dolgozatainak megítélése ugyanis – a bizonytalan jövőről lévén szó – nem lehet objektív, még törekvéseiben sem. Saját tapasztalataink és előfeltételezéseink akarva-akaratlanul meghatározzák majd a válogatás és a kiemelés szempontjait. Meghatározó lehet, hogy mit gondolunk az ilyen jellegű jövőkutatásokról, a mai tizenévesekről, és hogyan viszonyul mindez saját jövőképünkhöz, fiatalok-runkról alkotott mítoszainkhoz, vagy éppen tanári szerepeinkhez.

A megadott ötvenéves távlat sajátos kettős megközelítést tesz lehetővé szá-

munkra. Egyfelől bizonyos mértékű távolságtartást, hiszen ez a jövőkép már nem a mi „közvetlen” jövőképünk, tehát saját magunkat nem kellett beleképzelni abba a világba, amit a mai tizenévesek rajzoltak a jövőről. Ugyanakkor az örökhagyó jogán mégis érintettek vagyunk, és reménykedünk, hogy az örökösök jól sáfárkodnak majd az örökségükkel.

Nagy várankozással vettük a kezünkbe ezeket az írásokat. Egyrészt a nevezetes Karinthi-novella – *Találkozás egy fiatalemberrel* – főhősének izgalomával, aki találkozik fiatalkori önmagával, és az ifjú alteregó „tükrében” próbálja értelmezni, majd egyre inkább magyarázgatni saját életét. Roppant kíváncsiak voltunk, hogy milyen jövőt képzelnek el a mai tizenévesek. Mi az, amit megtagadnak, mi az, amit folytatni akarnak mindabból, amit mi hittünk, gondoltunk és építettünk? Kell-e magyarázkoznunk amiatt, hogy milyen örökséget hagyunk a következő nemzedékre? Hagytunk-e nekik elég erőforrást, vagy önző módon föléltük, megnehezítettük a következő generációk boldogulását? Felkészítettük-e őket egy valószínűleg szűkösebb és békétlenebb világra, mint amiben mi felnőttünk?

¹ A szerzőket a pályázatok pedagógiai értékelésére és szemelvények válogatására kértük fel. (A szerk.)

Legalább ennyire izgalmas a tizenévesek jövőképével való találkozás abból a szempontból is, hogy miben mások ők, mint mi voltunk, illetve vagyunk?² Saját – ’70-80-as években szocializálódott – generációnk még a közösségi kultúra (farmer, beatzene stb.) illúziójával indult, több ponton is szembefordulva az idősebb nemzedékekkel. Tetten érhető-e még valami a mai tizenévesekben az akkori „lázadó” szellemből? Tetten érhető-e valamilyen közös sajátosság, ami az ő generációjuk egészére jellemző? Mennyiben fogadják el az általunk teremtett értelmezési kereteket és ideológiákat? Mennyiben fogalmazzák meg saját nemzedéki eszméiket és céljaikat? Milyen reményeik és félelmeik vannak a jövőt illetően? Van-e, és ha van, mekkora a generációs szakadék közöttünk?

Milyen is hát a mai fiatalság jövőképe? Nem tudjuk. A pályázat írásait elolvasva nem igazán kaptunk egyértelmű, felkavaró vagy éppen megnyugtató választ a kérdéseinkre. Inkább saját fantazmagóriáinkra ismertünk rá, meglehetősen sematikus formában, különösebb nemzedéki erő és közösségi vonatkozások nélkül. Ráadásul formai szempontból sem szolgáltak újdonsággal a pályamunkák. Üdítő kivételt jelentett néhány írás – amelyekben megjelent az időutazás, a jövőbeli újság, nyílt levél a jövő emberéhez –, de a dolgozatok többségére a kevésbé strukturált „filozofálgatás” volt jellemző. Persze lehet, hogy mindezt csak azért éreztük így, mert a sajátos korosztályi szemüvegen át nem vettük észre a másféleséget, vagy éppen

rosszul tettük fel a kérdéseket. Vagy talán a „fiatalember” irracionális elvárásaival léptünk fel a fiatalokkal szemben.

Így tehát az olvasóra kell bízunk a továbbiakat.

NÉHÁNY JELLEMZŐ TÍPUS

A pályázatok bemutatása történhetett volna úgy is, hogy kiemelünk egy-két dolgot, és teljes terjedelmükben közöljük őket. Itt azonban máris gondok adódtak a kiemelés szempontjainak meghatározásakor. Milyen szempont alapján szelektálunk: eredetiség, kreativitás, íráskészség, a fejlődés előnyeinek és hátrányainak árnyalt megközelítése, az optimizmus mértéke szerint? A dolgozatok között nem találtunk olyanokat, amelyek sokféle szempontból közelítették meg a témát. Mindenképpen hiányérzetünk maradt volna a generációs jövőkép lehetséges megközelítéseit illetően. A másik lehetséges iránynak az ígérkezett, hogy a különböző dolgozatokból egy-egy részletet mutatunk be, s ezzel a jövőképek változatosságára koncentrálnak. Ez utóbbi változat mellett döntöttünk, vállalva azt a kockázatot, hogy így a szövegek csoportosítása és kivágása is szükségképpen önkényes.

Mielőtt azonban rátérnénk a diákok pályaműveire, néhány rövidebb példával igyekszünk megvilágítani a pályaművek főbb típusait.³ Egyfelől ezek a szövegek viszonylag jól csoportosíthatóak voltak az európai, úgynevezett utópikus⁴ ha-

² Madách Imre írja *Az ember tragédiája* című művében (12. szín): „Midőn az ember földén megjelent,/ Jól béruházott éléskamra volt az:/ Csak a kezét kellett kinyújtani,/ Hogy készen szedje mindazt, ami kell./ Költött tehát megmondolatlanul, /Mint a sajtűféreg, s édes mámorában/ Ráért regényes hipotézisekben/ Keresni ingert és költészetet./ De már nekünk, a legvégső falatnál,/ Fukarkodnunk kell, általlátva rég,/ Hogy elfogy a sajt, és éhen veszünk.”

³ A szövegrészletek kiragadott szövegű idézetek a dolgozatokból, amelyek után a jellegős pályázatok címei következnek zárójelben.

⁴ Legismertebb példái: Murus, Campanella, Verne művei, Jókai Mór: *A jövő század regénye*; illetve az ellenutópiák (vagy fekete utópiák) közül a legismertebbek: Huxley: *Szép új világ*, Orwell: 1984, Karinthy Ferenc: *Epepe*, Déry Tibor: *G. A. úr X-ben*, Szatmári Sándor: *Kazohinia*.

gyomány mentén: a vágyak és remények mentén egy-egy fontos technikai, vagy társadalmi mozzanat pozitív extrapolálására vállalkoztak; vagy a félelmek és aggodások mentén, éppen ellenkezőleg, valamiféle „fekete utópiát”, negatív jövőképet írtak le. A pozitív utópia jelenlétét jól mutatja a következő két idézet:

„Eddigre a Földön meg fognak szünni az értelmetlen háborúk és az emberek kizsákmányolása. A vezető politikusok és az emberek is be fogják látni, hogy nem helyes az ellenségeskedés, a háborúzás és a Föld erőforrásainak kihasználása, mivel ezek már rövid távon is az emberiség és a bolygó kárára fognak válni. Ezenkívül az államok vezetői tiszteletben fogják tartani az egyszerű emberek igényeit, és az egyenlőséget, mindenki jólétét fogják elsődleges céljuknak tekinteni.” (Ocskó Márk: *A jövő alakulása 15, 30 és 50 év múlva*)

„A munkaidő sem lesz meghatározva, de jellemzően a hét 7 napjából kb. 4-et kell majd csak dolgozni. És ami fontos még, hogy inkább hobbiként fog funkcionálni a munka és nem kényszerként. Egységes pénz fog működni 50 év múlva az egész Földön, de a szerepe már csekélyebb lesz, hiszen a legtöbb terméket már nagyon olcsón elő lehet majd állítani, és a fogyasztás is tudatosan lecsökken, az élelmiszert pedig ki-ki gyakorlatilag saját magának meg fogja majd termelni a kis birodalmán, ahol a földházakban kialakított üvegházi részekben télen-nyáron friss gyümölcsök és zöldségek teremnek folyamatosan.” (Shaltout Sára: *A tegnap holnapja*)

Természetesen az úgynevezett fekete utópiák is megjelennek a pályaművekben. Nézzünk meg két példát erre is:

„30 év múlva: Ez az idő, mint már említettem, elegendő lehet az emberiség elgépiesedésére. De a technika ekkor már valószínűleg nem fog ilyen fényesen fejlődni, mert addigra lényegesen kevesebb,

és nehezebben vagy alig elérhető lesz az alapanyag. De az már régen rossz, mert az azt jelenti, hogy felértük szinte az összes fosszilis energiahordozót, és egy óriási, nagyon gyors klímaváltozást idéztünk elő... a hétköznapi ember már lényeges hányadát elveszti majd humánus lényének és öntudatának – az előző részben leírtak szerint –, és nem rajta fog múlni, hogy mi történik vele.

50 év múlva: Az akkori emberek nagy részének nyilván az lesz a természetes, és keveset gondol majd az évtizedekkel korábbi múltra, de az már egy nagyon lehanyagolt világ lesz.” (Kiss Kamilla: *Ha így folytatjuk*)

„Ötven év elteltével a bűnözés csaknem teljesen megszűnik a kamerákkal behálózott városokban. A titkos- és nyilvános lehallgatókkal felszerelt „betonvilágban” mindenkit ellenőriznek, és még az elkövetés előtt elkapják a leendő vétkeseket. Mai világunkat tekintve szimpatikusnak tűnhet az ötlet: egy bűnmentes világ. De ha jobban átgondoljuk ennek megvalósítási lehetőségeit – gondolok itt a bőr alá ültethető chipektől kezdve a kamerákon át az agyhullámok befolyásolásáig mindenre – a csodálattal vegyülő tisztelet egyszerűben átváltozik felháborodássá. Ugyanis ezen eszközök alkalmazása egyenlő a személyi szabadság, és magánélet majd-hogynem teljes eltörlésével, legalábbis szoros korlátozásával.” (Menyhárt Luca: *Egy szebb jövő reményében*)

Az életkori sajátosságok ez utóbbiak esetében abban mutatkoztak meg, hogy a legsötétebb jövőkép végén is mindenütt ott található valamiféle „zöld remény”, vagy egy dacos *mégse*. Jól példázza ezt a következő két szövegrészlet:

„Őszintén szólva, nem gondolom, hogy az fog történni, amit az előző jövőképnél leírtam, de nem azért, mert nem arra tar-

tunk, hanem egyszerűen nem hagyhatjuk. Tudom, látom, hogy az emberiség sok butaságra képes, de nem pusztulhat el, csak úgy, magától. Mert ahogy az ember sem azért születik elsősorban, hogy meghaljon; az emberiség sem azért fejlődik, hogy azáltal elpusztítsa önmagát.” (Kiss Kamilla: *Ha így folytatjuk...*)

„Én nagyon bízom benne, hogy a mostanában kibontakozó káros változások nem vég nélküliek. Az emberiség rá fog döbbedni belátható időn belül, hogy nem lehet a Földet kizsákmányolni, nem lehet a társadalmi normákat figyelmen kívül hagyni, nem lehet csak a gépeink előtt ülve leélni az életünket.” (Poros Anna: *Euró Napló*)

Legalább ennyire izgalmas, ahogy – a diákok életkori sajátosságainak megfelelően – egy-egy fontos téma kiemelődik és árnyalatlanul extrapolálódik. Valószínűleg a pályázatban ajánlott Gábor Dénes-könyv hatására is nagyon sok technicista írás érkezett. Ezekben nem kevés szakszerűséggel a technikai fejlődés lehetőségeit vizionálták a diákok, többnyire meglehetősen egyoldalúan. Nézzünk meg erre vonatkozóan egy példát:

„Ezeknek a masináknak a módosulatai nem csupán kommunikációra lesznek alkalmasak, hanem teleportációra és klonozásra is. Meglesz a mód a vákuum-fluktuáció energiaforrás lecsapolására, ezáltal rövid idő alatt nagy mennyiségű energiát tudunk majd szerezni anyag és antianyag formájában. A klonátor (klónozó gép) úgy működik, hogy egy (több köbméteres) cellába berakunk egy tárgyat vagy/és élőlényt, megnyomunk egy gombot a klonátoron, az rögzíti az ott lévő kvantumok értékeit (digitálisan), s amint kiszedtük a benne lévő dolgokat és egy másik gombot lenyomtunk, speciális bozonokkal a cella kvantumjaiban

létrehozza azokat a részecskéket, amiket eltárolt. Ez a klonátor, ami számos előnyhöz juttathatja az emberiséget, mint például levegőből, vagy bármilyen más anyagból arannyá való átkonvertálása, emberi lények sokszorosítása, így ha valaki attól fél, hogy meg fog halni és szeretne még 500 év múlva is élni, akkor csak annyi dolga van, hogy klónozza magát és a klónját berakja egy gravitációs időgépbé.” (Vörös Kristóf: *Jövő Jövő. 7000*)

A technicista szemlélet sajátos „ellenhatásaként” a pályamunkák jelentékeny részében jelen van egy sajátos moralizálás: egy már-már esszéus szemlélet (előbb a „belső megtisztulás”, és csak utána jöjjön a „külső világ” megváltása), illetve a mikrovilág kiemelése. Nézzünk erre is két példát:

„Ha pedig erkölcsileg rendben lesznek az emberek és gazdaságilag is stabilnak találják majd a helyzetüket, akkor mindenki sokkal jobban fogja magát érezni, és elmúlnak a gyűlölködő megnyilvánulások; a szilárd erkölcsi alappal rendelkezők sokkal toleránsabbak lesznek embertársikkal szemben, mivel nem érzik majd magukat, illetve egzisztenciájukat mások által veszélyeztetve; ellenben minél inkább törekedni fognak a közös további fejlődés előmozdítására.” (Shaltout Sára: *A tegnapi holnapja*)

„Olvasva Gábor Dénes munkáját, szembe-tűnő, hogy az emberiség jövőjére helyezte a hangsúlyt, az akkori társadalom felépítéséből táplálkozva. Ez a szemléletmód megtalálható majdhogynem minden utópiában, nagy gondolkodók alkotásaiban, sőt még a köznapi gondolkodásban is! Ezzel nincs is semmi gond, csak hogy azt mindig elfelejtik hozzátenni, hogy a társadalom emberekből, azaz különálló egyénekből áll. Távoll álljon tőlem, hogy ilyen zseniális alkotókkal perlekedjek ilyen komoly témákról. Mindösszesen annyit kérek, hogy hallgassanak meg,

és ismerjék meg az én szemléletmódot, a társadalomban élő egyén araszolását a jövője felé, szinte észrevétlenül „terelgetve” a társadalom által.” (Menyhárt Luca: *Egy szebb jövő reményében*)

Végezetül ismét érdemes hangsúlyozni a pályamunkák alaphangjának sajátos – és természetes – kettősségét: a félelmek és a remények közötti tétovázást. A dolgozatok túlnyomó többségében megfigyelhető a mozgás – egyensúlyozás és ingadozás – remény és félelem között. Az életkori sajátosságokból következően ez a kettősség sokszor szélsőséges (már-már manicheus jelleggel: fény és árnyék, világosság és sötétség harca-ként) jelenik meg az írásokban. Következzen néhány példa erre vonatkozóan.

„Általában bizonytalanság, aggodás, félelem, olykor pedig kétségbeesés hatja át az egyén gesztusait, szavait, és gondolatait, mikor a jövőjéről van szó. Okkal teszem fel a kérdést: miért tart ennyire az ember a saját jövőjétől? A válasz egyszerű: mert nem tudja, mi vár rá. A jövőt sűrű homály fedi, és véleményem szerint ez az, ami eset-

leges aggodalomra adhat okot.” (Menyhárt Luca: *Egy szebb jövő reményében*)

„Vagy menetelünk előre a vesztünkbe, mert nem állunk ki magunkért a hőzöngő, buta, erőszakos, gátlástalan és erkölcsileg nulla népvezetőkkel szemben, és ez esetben a jövőnk igen rövidre sikeredik majd, és ez a jövő sem hoz a többség részére boldogságot, csak inkább szenvedést és mindennapos küzdelmet a túlélésért...”

Vagy a sarkunkra állunk, és ha nem is az eszünkre – a homo sapiens-i bölcsességünk jelenlegi fejletlensége miatt –, de a szívünkre és az érzéseinkre hallgatva változtatunk a múltból táplálkozó rossz hozzáállásunkon: szakítunk a közömbösséggel, felhagyunk a siránkozással, befejezzük az önző, irigy és kicsinyes viselkedést, és egymást bátorítva és húzva, nagy léptekkel haladunk az új, izgalmas és mindenki számára boldogságot tartogató jövő felé. A múlt mutatja számunkra az irányt, hogy: merre ne és merre igen. Szerintem nem is olyan lehetetlen és hihetetlen, amiket leírtam. Hajrá mindenki! Miért nem kezdjük el máris?!” (Shaltout Sára: *A tegnapi holnapja*)

VÁLOGATÁS A DIÁKOK ÍRÁSAIBÓL

TÓTH MÁRKÓ: Az én jövőm

Egy elmélet szerint azonban a jövőnek számtalan verziója létezik, és minden variációnak megvannak a maga sajátos feltételei. Minden apró mozzanatnak tökéletesen kell megtörténnie, hogy érvényesülhessen a jövő egyik változata. Mint mondtam, többféle jövő lehetséges, de amíg az egyik nem érvényesül, bármelyik bekövetkezhet. A megfelelő feltételeket előidézhetik véletlenek, és tudatos döntések egyaránt. Egy nap körülbelül 86400 másodpercből áll. Minden másodperc számtalan opciót, lehetőséget és döntést tartalmaz. Azonban mindig csak egy érvényesülhet. Minden másodpercnél megvan a lehetősége, hogy létrehozzon egy jövőt, és kiiktassa az összes többi.

Az oktatást már robotok fogják végezni, az „agyukba” táplált adatok és tanterv segítségével. Ez lehetővé teszi, hogy a diákoknak egyetlen tanár megtanítsa az összes tantárgy összes tananyagát, és számon is kérje azt. Ez az oktatási módszer világszerte elfogadott lesz, és az iskola elvégzéséért kapott oklevelet bármilyen munkáltató örömmel elfogadja majd. A robotok képesek lesznek értesíteni a gondviselőket a gyerekek érdemjegyeiről, és egy esetleges listát is képes lesz kinyomtatni a gyermek tanulásának fejlesztését segítő tanácsokról.

LENGYEL PATRÍCIA: Fejlődési modellek a XXI. században – avagy milyen lesz a világ évtizedek múlva

E műben Magyarország helyzetéről lesz szó, arról, hogy ebben a jövőbeli, elképzelt világban mennyivel könnyebb már a családok élete. Az emberek több jövedelemmel rendelkeznek, mint a 2013-as években, szinte minden ember számára elérhetővé válik egy autó, egy tisztességes állás, egy tisztességes élet. E rövid írás szerzője is szeretné kivenni a részét a maga módján Magyarország megváltoztatásából.

2033-at írunk. **20 évvel ezelőtt** sok fiatal elküldte az ötleteit egy alapítványnak, amelyek felhasználásával nem sokkal utána megalakult a Fejlődés Kft. A cég tudósokat, matematikusokat, geológusokat, kémikusokat, építészeket, bölcsészeket, jogászokat és még sok más szakértőt mozgatott a fejlődés, haladás érdekében. Az állam teljes mértékű támogatásával az emberek folyamatos kísérletezések és kutatások után megvalósították a diákok ötleteit, az elképzelt jövőt.

Véleményem szerint az általános fejlődéshez több lépcsőn keresztül vezet az út. Elsőként az embereknek el kell fogadniuk a saját helyzetüket, szembeülniük kell a hibáikkal és a gyengeségeikkel, és aztán megoldásokat keresni. A válság és a nyomor a 2010-es években minden 5. ember életében jelen volt, mint egy sötét és néma lovag, a félelem további adósságba vitte volna az országot, ha nem alakul meg a Fejlődés Kft. „A kilátástalanságnak véget kellett vetni, Magyarországot egy szép, élhető, és fejlődőképes nemzetté kellett változtatni, ahol az emberek maguk is tenni akarnak a saját életükért.” – alapította meg a Fejlődés Kft megalakulásuk napján.[...] E tudósokból, fiatalokból álló szervezet az állam támogatásával és az emberek javaslataival 50 év alatt egy olyan helyet teremtett, amelyet büszkén vallanak a magyarok sajátjuknak, mondván: **Ez az én Hazám.**

NGUYEN HONG PHUC: Fegyverek a jövőhöz

Egy országon belül mindig is nagy probléma volt a megkülönböztetés (vallási, etnikai stb.).

Márpedig, ez egyike azon elemeknek, amelyek leginkább szétfeszítik egy ország összetartását. Beszélhetünk bármiféle diszkriminációról, a vége úgyszólván gyűlölet lesz. Ezt pedig meg kell állítani. Manapság rengeteg ország, remek dolgokkal állítja meg vagy próbálja fékezni ezt. Legyünk aktuálisak: Magyarország előnyös helyzetben van ilyen szempontból. Az iskolákban tapintatosan, elgondolkodtatóan oktatnak erről. Különböző megemlékezések alkalmával nagyon sokat tudhatunk meg a fasiszmus, rasszizmus különböző formáiról, és ez nem veszhet el! Persze ez nem azt jelenti, hogy a diszkrimináció teljesen eltűnt, vagy el fog tűnni, hisz az lehetetlen, cél inkább legyen az, hogy minél inkább meg lehessen fékezni, és ha ez olyan tempóban megy, mint most, akkor nem lesz okunk aggodalomra. (Én személy szerint vietnámi születésű vagyok és még soha nem találkoztam bármiféle rasszizmussal.)

VÖRÖS KRISTÓF: Jövő Jövő. 7000

50 éven belül [...] minden ember, aki csak óhajtja, az kap kizárólag, csak magához egy ilyen mesterséges levitáló elmét, amely nem csupán kommunikál az adott emberrel, hanem az agyi impulzusait felerősíti, melyek által annyira felerősödik a gondolkodása, hogy egy több évtizeddel ezelőtt megtörtént eseményre egy pillanat alatt kristálytisztán, minden kis apró részletére vissza tud emlékezni. Sőt, e piko-lények a saját energiájukat felhasználva nemcsak regenerálják az illető sejteit, így örök és természetes fiatalságban tartva őt, hanem a káros anyagokat a szervezetéből egyszerűen átalakítják pozitívan ható természetes energiává. Az embereknek nem lesz szükségük külső energiaforrásra, mivel ezek a kis komplexumok folyamatosan ellátják őket kellő erővel. Nem kell majd félni sem mentális, sem fizikai betegségektől, melybe beletartozik a stressz, rokkantság, fáradtság, autizmus, negatív hajlamok, AIDS, öregség... stb.

Ezeknek a technológiáknak a segítségével 50 év múlva egy ember csak gondol egyet és abban a pillanatban máris egy másik galaxisban terem, és bármilyen lényel a gondolatai révén kommunikál majd. Elég lesz gondolni csak egy rózsára mondjuk, ha azt szeretne az illető és a benne lévő mesterséges elme olyan rezgéseket gerjeszt az ott lévő térben, hogy az ott lévő molekulák (amiket ha kell, létre is hoz) olyan összetételi változásokon mennek keresztül, melyek által egy rózsza részecskéivé változnak, s a rózsza megterem. Ez szintiszta tudomány...

SZEMENYEI GERGELY: Robotok

A robotika fejlődése is egyfajta új ipari forradalomként fog megjelenni, mert gondoljunk bele, az első nagy ipari forradalmat is a gépek megjelenése okozta. Akkor a gőzgép okozott világujdonságot. Eleinte semmilyen szabály nem korlátozta azt, hogy lehet velük dolgozni, azt, hogy milyen biztonsági lépéseket kell betartani a munkások érdekében, még az sem volt korlátozva, hogy hány órát dolgozhatnak, vagy hogy gyerek vagy nő nem végezhet nehéz fizikai munkát. Gondoljunk bele, hogy akkor az angol társadalom majdnem széthullott, de a parlament gyors reagálása megmentette a népet a széthullástól olyan törvényekkel, melyek a jogukat védték a gépekkel szemben. Sajnos úgy vélem, hogy ehhez hasonló lesz a robotok gyors berobbanása a társadalomba, mert elképzelésem szerint ez a folyamat sokkal gyorsabban fog megjelenni, mivel az internet segítségével minden újdonságról pillanatok alatt tudomást szerzünk. Viszont, ha a törvényhozás fel tudja venni a tempót a változásokkal, akkor megakadályozhatják a társadalmi összeomlást, mint ahogy az ezernyolcszázados évek közepén az angol törvényhozás is megakadályozta. Viszont, ha túllendülünk ezeken a problémákon, akkor egy jobb és biztonságosabb világ vár ránk, aminek szerves részét képezik a robotok.

OCSKÓ MÁRK: A jövő alakulása 15, 30 és 50 év távlatában

A mai nemzetállamok meg fognak szűnni ekkorra. A Földön már mindössze nyolc állam lesz 2030-ra. Ez a nyolc állam a következő lesz: az Európai Unió, magában foglalva az összes európai országot, kivéve Oroszországot, a Balti-államokat és Ukrajnát; Oroszország a Balti-államokkal és Ukrajnával egyesülve; az Afrikai Unió az afrikai országokkal, az Amerikai Egyesült Államok egész Észak-Amerikát magában foglalva; a Dél-Amerikai Unió Dél-Amerikával; Ausztrália és Óceánia a teljes térséggel; a Közel-Keleti Unió a Közel-Kelet országaival az Arab-félszigettől Kis-Ázsián át Indiáig; valamint a Távol-Keleti Unió a Távol-Kelet országaival. Ezen államok működése hasonló lesz a mai Amerikai Egyesült Államok működéséhez.

SHALTOUT SÁRA: A tegnap holnapja

Tehát társadalmi tekintetben én az elkövetkező 30 év utáni időszakra azt prognosztizálom, hogy szigorodik mindenhol a szabályok/törvények/rendeletek betartatása, és ez a „rendrakás” jelentős eredményt fog hozni a gazdasági helyzetben, amire építve aztán az újabb generációk egységes erkölcsi oktatásában, nevelésében nagy változást lehet majd előidézni. Ez a gazdasági jólét egy nagyon színvonalas oktató- és nevelőmunka alapjait teremtheti meg, ahol a hangsúly nem a lexikális tudás megszerztetésére, hanem a mindenkiben ott szunnyadó intelligencia felszínre emelésére és növelésére fókuszál, párhuzamosan az erkölcsi értékek megismertetésével. Ehhez az oktatásban az emberi agy teljes kapacitásának működésre „kényszerítése” lesz a jellemző.

Ekkorra megéri az emberiség arra, hogy okosan, tudatosan, egymással nagyvonalúan bánva, a közös jó jövőt építve és szeretetben éljenek és tevékenykedjenek. És természetesen már 30 év múlva sem kell semmiféle háborúra számítani; ez mint „megoldás” bármiféle problémára, megszűnik – igaz kezdetben csak óvatosságból és félelemből, de aztán az évek múlásával egyre inkább a józan ész és szeretet jegyében.

FIALKINA DARYNA: A jövő titkai

Az oktatás házi és online. A papírra már nincs szükség, mert az Internet eljutott a világ minden részére. Az emberek már sokkal többet kommunikálnak.

A tanulás Internet segítségével folyt. Már nem volt szükség a gondolkodásra. [...] Az iskolákban is az informatika volt a leggyakoribb tanóra. [...] Papírkönyveket már nem gyártottak és az olvasás sem volt divatos. A fiatalság butult és a régi jó idők már csak idős emberek emlékeiben maradtak meg.

Sajnos az oktatás nagyon drága, de iskolába jár mindenki és van lehetőség ingyen tanulni, de ehhez zseninek kell lenni valamilyen tudomány terén.

ARANY GERGŐ: 2063: Egy új világ létrejött

2063. január elsején tűzijátékok durranásai és harangok kondulásai zavarták meg az éjszaka csendjét. Eljött az újév ünnepe. Az egész világ egy emberként ünnepelt, ünnepelte a jövőt, az új esztendőt, amely egyes emberek reményei szerint olyan lesz, mint az elmúlt évek: változásokban, fejlődésben gazdag, és a technika, az életszínvonal még gyorsabban, még magasabbra küzdi fel magát, mint korábban. Az emberek egy másik csoportja, szerte a világon, éppen ellenkezőleg: reméli, hogy vége a folytonos fejlődésnek, iparosodásnak, és ha nem is, legalább lelassulhatna és az emberiség végre rájöhetne, hogy a szép világ, a kényelmes életünk valójában csak egy vékony burok, ami elválasztja az emberek álomszerű életét a kegyetlen valóságtól. Hogy végre rádöbben a társadalom, hogy a jóból is megárt a sok, és az ilyen mértékű iparosodás mekkora katasztrófákhoz vezethet.

SZMOLÁR PETRONELLA: Elmerengve a jövőn...

Irigykedve hallgatom az idősebbeket, irigykedve olvasok cikkeket arról, milyen is volt a '70-es, '80-as, '90-es években gyerekek lenni. Mikor még a fiatalok nem voltak a számítógépek és egyéb elektronikai kütyük foglyai. Mikor iskola után hazaértek, nem az volt az első dolguk, hogy egyből posztolták a közösségi oldalakon, hogy épp mit csináltak aznap, bár ha jobban belegondolunk ez nem is volt lehetséges. Hisz akkor még luxusnak számítottak a számítógépek, akárcsak a telefonok, így személyes kommunikáció volt mindenkiel. Ha beszélni akartak, átmentek egymáshoz vagy kimentek sétálni. Ha teheték, a legtöbb idejüket a szabadban töltötték, társaságban.

Annak idején a srácok még tudták, hogy kell udvarolni, moziba hívták a lányokat, nem pedig arra vártak, hogy a lányok kezdeményezzenek. A régi férfiak igazi, vérbeli férfiak voltak. Olyanok, akiknek a puszta látványától biztonságban érezték magukat a nők. Mostanság nem igazán látni ilyen férfiakat. A legtöbbjük jóllehet egy katonai kiképzést nem bírna elvégezni.

A '80-as években nem az volt a menő, aki a legújabb telefonokkal, legdivatosabb ruhákkal mutatkozik. Nem volt ennyire szembetűnő, hogy ki gazdag és ki nem. A társadalmi normák, szokások az emberekkel együtt változnak, és nem feltétlenül jó irányba. Bár nem éltem sajnos a régebbi időkben, de azt kell mondjam, azok az idők sokkal jobbak voltak a mai élethez képest. Akkoriban még mindenkinek volt munkahelye, nem a segélyre vártak az emberek, sőt kötelező volt dolgozni. Egyszerűen minden tekintetben jobb volt az élet, mint most.

POROS ANNA: Euró Napló

Az idei év költségvetésében szerepel ezer általános iskola öregek otthonává való alakítása. Ez a magyar-osztrák régióban hetvenhárom iskolát érintene. A valós igényt azonban valószínűleg még ez sem fogja fedezni. Nagy nehézséget jelentenek a teljesen egyedül maradt idős emberek, akik már nem tudnak önmagukról gondoskodni. A múlt századi társadalmakban a család vagy a szomszédok tudtak és akartak segíteni, mára azonban hihetetlenül megnőtt a magára hagyott, önellátásra képtelen idősök száma. Az átlagéletkor egy ilyen intézményben nyolcvan év, de egyre csökken. A nyugdíjasok igyekeznek minél hamarabb helyet találni és beköltözni. Amíg tudnak, maguk próbálnak önállóan intézkedni, hogy ez később ne jelentsen gondot a családnak. A régi közösségi épületeket hasznosító projekt már tíz éve tart. Nemcsak iskolákat, hanem kolostorokat, plébániákat, közepes méretű bevásárlóközpontokat is alkalmassá tesznek a beköltözésre.

TÓTH SZABOLCS: A világ 50 év múlva

Otthonunk nincs biztonságban addig, amíg hiányzik az az eszköz, ami megvédi azt minden veszélytől: egy mesterséges intelligencia alapú biztonsági rendszer, az A. I. Sentinel. A nap minden percében figyeli a házat kívül-belül, és ha veszélyt észlel, azonnal riasztja a legközelebbi rendőrséget, tűz esetén a tűzoltókat, mentőket. Híváskor mindössze a lakás címét, a veszély forrását és annak fajtáját adja meg, valamint a szükséges ellenintézkedés mértékét.

Az A. I. Sentinel nemcsak a házunk épségét figyeli, hanem a miénket is. Ha valaki betegség jeleit mutatja, azonnal szól, hogy menjünk orvoshoz. Ő majd felírja nekünk a szükséges gyógyszereket, amit elküld a Sentinel-hez, hogy kiváltsa azokat.

Van még egy jó oldala ennek a riasztórendszernek: figyelemmel kíséri, miből mennyi és hol található. Ha például, elfogy a tej, a rendszer szól a bolthoz, hogy hány litert hozzanak. Kiszállítják nekünk a „kívánt” árut, és nekünk csak annyi a dolgunk, hogy kifizessük. Viszont ha házon kívül vagyunk, az sem okoz problémát: a kért összeget egy, csak általunk és a rendszer által használt jelszóval védett széfbe zárhatjuk, és amint odaért a futár, a Sentinel már át is veszi a csomagot és kifizeti.

MENYHÁRT LUCA: Egy szebb jövő reményében

Kedves Jövőlakó!

Érdekes lehet megélni azt a kort, amiben most te élsz. Meglátásom szerint, te egy technikailag fejlett, modern világban létezel, tele érdekes, és hasznos találmánnyal, csak sajnos erre rámeleg a személyes szabadságod, és sokszor bizony az önálló döntéseiddel is ütközik ez az új rendszer, ez az új felállás. A célom e levél írásával nem más, mint hogy tanácsokkal szolgáljak neked az életeddel, és a jövőd alakításával kapcsolatban. Meggyűlhet a bajod a törvény-nyel. Nem a bűnözés miatt – az a te világodban már nem létezik –, sokkal inkább az alig rizsszemnyi chip miatt a bőröd alatt. Frusztráló lehet a gondolat: nyomon követik minden lépésed a tudtod nélkül. Bár könnyen lehet, hogy számodra ez már oly köznapivá vált, mint mondjuk viszontlátni a képed a tükörben...

Sajnálom, ha téged hidegen hagy ez az egész – a megszokás megfertőzi az éberséget –, viszont engem elborzaszt egy ilyen kegyetlen világ rémképe, mint a tiéd. Egy világé, ahol az egyén jogain keresztülgázol a hatalom, megsemmisítve a „szabad” jelzőt az emberre vonatkoztatva.

Viszont meg kell, hogy mondjam, el se kezdtem volna ezt a levelet, ha nem látnék reményt a változásra. Bizakodásom azonban nem a civilizáció fejlődésére, sokkal inkább az egyén talpra állására irányul.

KISS KAMILLA: Ha így folytatjuk...

Néha, amikor a mező szélén lovagolok, elgondolkozom, hogy vajon mi lesz itt néhány évtized múlva? Előbb talán egybefüggő szántóföldek, amit műtrágyáznak, permeteznek és biodízelhez repcét termesztenek rajta. Idővel a szántóföldek mellé feldolgozó üzemek és műutak épülnek, majd erre is beindul a gépjárműforgalom, ami az előbbiekkal együtt szennyezi a környezetet, és világunk működtetését (sok minden mással együtt) a fenntarthatatlanság útján terelik.

A korábban lértak miatt lehet, hogy ezen most meglepődik a kedves olvasó, de én – mindamellet, hogy látom rossz irányba vezető oldalát – szeretem ezt a világot. Örömmel tölt el, ha vigyázhatok rá.